

ת"פ 45685/02/14 - איתן אליהו פרנקפורט נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 45685-02-14 מדינת ישראל נ' פרנקפורט ואח'
תיק חיצוני: פלא 65204/2004 איילון

מספר בקשה: 9

איתן אליהו פרנקפורט
ע"י ב"כ עו"ד איתן כביראן

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד דליה אברמוף

בפני כב' השופט עידו דרואן
מבקש

נגד
משיבה

החלטה

רקע וטענות הצדדים:

1. כתב האישום המתוקן מייחס לנאשם 1 עבירות של קשירת קשר לפשע, קבלת דבר במרמה וגניבה בידי מורשה. על פי הנטען בכתב האישום, בשלהי שנת 2008 נאשם 1 ונאשם נוסף ששימש מתווך נדל"ן, קשרו קשר לקבל כספים במרמה ממתלון אשר ביקש לרכוש את הדירה שבבעלותו של נאשם 1. השניים הציגו בפני המתלון מצג שווא, החתימו אותו על הסכם מכר כוזב וקיבלו ממנו סך של 38,000 ₪ אותם לא השיבו עד היום.
2. החלטה זו מתייחסת לנאשם 1 אשר העלה את טענת ההגנה מן הצדק מפי בא כוחו.
3. כתב האישום המקורי הוגש בתאריך 16.2.2014. בראשית העלה ב"כ נאשם 1 טענה מקדמית על פי סעיף 149(3) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ") בטענה כי עובדות כתב האישום אינן יכולות לבסס עבירה של קבלת דבר במרמה. כתוצאה מכך, ביקשה המאשימה לתקן את כתב האישום, וביום 3.7.14 הוריתי על תיקון כתב האישום כמבוקש.
4. בדיון האחרון מיום 1.9.14 חידש ב"כ הנאשם והעלה טענה מקדמית נוספת - טענת הגנה מן הצדק על פי סעיף 149(10) לחסד"פ, שעניינה שיהיו בהגשת כתב האישום: לדבריו, האירוע נשוא כתב האישום התרחש לפני זמן רב בתאריך 10.10.2008, המתלון הגיש את תלונתו בשנת 2009 וכתב האישום הוגש כ-5 שנים מאוחר יותר, בשנת 2014. אין סיבה אשר הצדיקה שיהיו כה רב עד להגשת כתב האישום, שכן לטענתו נגבתה הודעה אחת מן המתלון (התלונה מיום 17.2.09), הנאשם נחקר אף הוא פעם אחת ויחידה (ביום 8.4.10) ופעולת החקירה האחרונה בתיק הינה מיום 15.11.12. בפועל בוצעו מעט פעולות חקירה ולא

עמוד 1

ברור אפוא מדוע נדרש זמן של למעלה משנה עד לסיום השלמת החקירה בסוף 2012 וכן עד להגשתו של כתב האישום בשנת 2014. במהלך שנים המתין הנאשם לדעת מה עלה בגורל התלונה נגדו ולא חדל מלהיות מוטרד מהתיק התלוי ועומד. בנוסף - חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות פוגע באופן ממשי ביכולתו של הנאשם להתגונן מפני המיוחס לו וגורם לו עיוות דין. על כן מבקש הוא מבית המשפט להורות על ביטולו של כתב האישום.

5. התביעה בתגובתה, מאשרת כי אכן "חלף זמן רב ממועד האירוע נושא כתב האישום בתיק זה ועד מועד הגשת כתב האישום". התביעה שוטחת בפני בית המשפט את גלגוליו של התיק, שתחילתו בחקירת המשטרה בשנת 2009. לדבריה, הוחלט להשיב את התיק לידי המשטרה לביצוע השלמות חקירה, ואלה הסתיימו רק בסוף שנת 2012. כתב האישום הוגש בתחילת 2014, דהיינו מעט יותר משנה לאחר שהתיק חזר מהשלמת חקירה. לטענתה, הגנתו של הנאשם לא נפגעה באופן ממשי ולא נגרם לו עינוי דין, וזאת לאחר שבשנת 2012, במסגרת השלמת החקירה, התבקש הנאשם להמציא מסמכים על מנת לאמת גרסתו, וכמו כן נמסר לו כי אם יוחלט להגיש נגדו כתב אישום ייתכן ויצטרך מסמכים המאמתים את גרסתו. כלומר, בשנת 2012 הנאשם ידע כי החקירה נמשכת וכי קיים סיכוי שיוגש נגדו כתב אישום. עוד טוענת המאשימה, כי בתיק זה לא מתקיימות נסיבות חריגות אשר יצדיקו ביטולו של כתב האישום נגד הנאשם, כפי שנדרש על פי הלכת בית המשפט. סוגיית השיהוי יכול ותובא בחשבון במסגרת שיקולי גזר הדין. כמו כן, ערב הגשת כתב האישום כספי המתלונן טרם הושבו לו, ובאיזון בין האינטרס הציבורי לבין אינטרס הנאשם במניעת עיוות דין - ידו של האינטרס הציבורי על העליונה.

הדין החל:

1. לראשונה נקבעו אמות המידה לקבלתה של טענת הגנה מן הצדק, ולביטול ההליכים הפליליים בעקבותיה, בע"פ 2910/94 **יפת נ' מ.י.** (1996). אמת המידה שנקבעה במסגרת הלכת **יפת** התייחסה למקרי קיצון נדירים ויישומה היה בעבר חריג. בפסיקה מאוחרת יותר, ע"פ 4855/02 **מ.י. נ' בורוביץ** (2005) וע"פ 5672/05 **טגר בע"מ נ' מ.י.** (2007) רוככה הלכת **יפת**, ונקבע כי גם התנהגות שאינה "התנהגות בלתי נסבלת של הרשות" עשויה להיחשב עילה לביטול כתב האישום - די בפגיעה באופן ממשי בתחושת הצדק וההגנות כפי שזו נתפסת בעיניו של בית המשפט. יחד עם זאת הוטעם, כי ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק עדיין מהווה מהלך קיצוני שבית המשפט נזקק לו במקרים חריגים בלבד. כמו כן, על פי מבחן זה בית המשפט יבחן את הטענה תוך הסתכלות כוללת על נסיבות ההליך ולא תוך התמקדות בהתנהגות הרשות.

2. בעניין **בורוביץ** נקבע מבחן בן שלושה שלבים לעניין החלת ההגנה מן הצדק, שאומץ בעניין **טגר** הנ"ל ובפסיקות נוספות:

"שאלת החלתה של הגנה מן הצדק על מקרה נתון טעונה בחינה בת שלושה שלבים: בשלב הראשון על בית-המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שנקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני על בית-המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגנות... בשלב השלישי, מששוכנע בית-המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק

וההגנות, עליו לבחון אם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטולו של כתב-האישום. (פס"ד בורוביץ עמ' 808).

3. בשנת 2007 עיגן המחוקק את טענת ההגנה מן הצדק מפורשות בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982, לפיו יכול נאשם להעלות טענה מקדמית להיות "הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגנות משפטית". בעניין **טגר** הנ"ל הובהר כי המבחן שנקבע בעניין **בורוביץ** תקף ותואם גם לאחר תיקונו זה של החוק, ונקבע שוב כי יש לקבל טענה זו במקרים חריגים בלבד.

דין ומסקנות:

1. אין הדעת נוחה כלל מהשיהוי הגדול שבהגשת כתב האישום, כאשר עיקר העיכוב היה בעת שהמתין התיק כשלוש שנים לביצוען של השלמות חקירה וכאשר מדובר בתיק קטן יחסית ופשוט לחקירה.
2. עם-זאת, חזרה ההלכה וקבעה כי ביטולו של כתב אישום בשל שיהוי בלבד הוא אמצעי שיש לשמרו למקרים חריגים וקיצוניים בלבד, ויש להישמר לבל יהפוך לאמצעי לקיצורה המלאכותי של תקופת ההתיישנות המבטאת את רצון המחוקק (והשוו ע"פ 6922/08 **פלוגי נ' מ.י.** (2010), בפסקה 36 לדברי הש' ארבל, ע"פ 7014/06 **מ.י. נ' לימור** (2007) וע"פ (תא) 70770/00 **מ.י. נ' בן ארויה** (2001)).
3. לפי הלכת **לימור**, הממשיכה את הקו הפסיקתי הרציף, יש לבחון בכל מקרה את הנסיבות הקונקרטיות ולמצוא האם אכן ניזוקה הגנתו של הנאשם נזק של-ממש מעצם השיהוי. נתון מרכזי זה יצטרף לבחינת מהות העניין וסיבת השיהוי.
4. במקרה דנן לא נטען, ואף לא הונחה תשתית עובדתית, לקיומו של נזק שנגרם לנאשם, מסוג הנזקים שעלול לפגוע בהגנתו או להוביל לעיוות דין. בשלב הראשון שבמבחן, לא עומדת אפוא ההגנה: אין ספק כי השיהוי הינו פגם בפעולת הרשות, אך עוצמת הפגם אינה כה עצומה, כאשר אין חשש לפעולת רשות שרירותית או חסרת תום-לב, ולא נגרם נזק ראייתי.
5. בחינת כלל הנסיבות מחייבת התייחסות גם למהות העניין - טענה למרמה בסך בהיקף נכבד. עניינו של הציבור ועניינו של המתלונן בבירור המקרה לגופו הינו נתון בעל משקל משמעותי.
6. אינני מוצא אפוא כי ניהול ההליך יפגע בתחושות הצדק וההגנות, ואפשר שביטולו הוא יפגע בערכים אלו.
7. עם-זאת, ודאי שלשיהוי זה יינתן מלוא המשקל, היה ויורשע הנאשם בדין, בשלב קביעת העונש - אמצעי זה הוא הראוי והמידתי (והשוו לאמור בעניין **פלוגי** הנ"ל, שם).
8. לפיכך, נדחית הבקשה והנאשם ישיב לכתב האישום במועד הקבוע לדיון.

ניתנה היום, כ"ט תשרי תשע"ה, 23 אוקטובר 2014, בהעדר הצדדים.

